

Deel van kalveren met diarree sterft hongerdood

Voorkom kalversterfte

Gemiddeld tien procent van de levend geboren kalveren gaat in het eerste levensjaar dood. Preventie, hygiëne en een goede vochtvoorziening zijn de sleutelwoorden. 'Dagelijks een kopje eerste biest zorgt dat anti-stoffen op darmniveau de confrontatie aangaan met ziekteverwekkers.'

tekst **Florus Pellikaan**

Joost Snoep:
'Maximaal een dag
volledig
elektrolyten'

Peter van Dooren:
'Negen weken,
het beste
spenmoment'

Henk Kuijk:
'Dagelijks een
kopje eerste biest
door de melk'

Laten we vandaag eens bij het einde van het kalf beginnen. Doodgeboorte en sterfte tijdens de opfok komen te veel voor en daarin is heel veel winst te behalen', stelt Joost Snoep, dierenarts bij de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD). Hij was een van de sprekers tijdens de door het PTC+ in Oenkerk georganiseerde Dag van het kalf. 'Gemiddeld sterft negen tot tien procent van de levend geboren kalveren gedurende het eerste jaar van de opfok. Het percentage heeft de neiging te stijgen.'

Volgens Snoep gaat op de vijftienvijftig procent beste bedrijven slechts 1,6 procent van de kalveren dood en op de tien procent slechtste be-

drijven meer dan 20 procent. Wat betreft de oorzaken van kalversterfte heeft Snoep cijfers uit de sectiezaal van de GD paraat. Van de 764 secties in 2008 op kalveren die levend geboren werden, bleek bijna zeventig procent dood te zijn gegaan als gevolg van maag- en darmaandoeningen. Hiervan stierf ruim zes procent de hongerdood. 'Kalveren hebben maar weinig vetreserve. Bij diarree treedt veel verlies van vocht en voedingsstoffen op. De dieren raken vervolgens uitgemergeld. Het voeren van elektrolyten is een goede oplossing, maar dit bevat te weinig energie. Ik adviseer bij diarree daarom maximaal een dag volledig elektrolyten te voeren en op

dag twee alweer geleidelijk te beginnen met melk. Elektrolyten en eerste biest mag met de sonde gegeven worden, melk beslist niet.' Het hangt van de soort buffer in de elektrolyten af of het door de melk gevoerd kan worden. Volgens Snoep is dat bij natriumbicarbonaat en citraat niet mogelijk en bij propionaat en acetaat wel. 'Kalverdiarree zorgt op bedrijven voor een enorme schadepost. Bij een diarree-uitbraak liggen de gemiddelde kosten per risicokalf op ruim 32 euro, exclusief arbeid', stelt Henk Kuijk, dierenarts rundvee bij Intervet Schering-Plough Animal Health. 'Uit eerder onderzoek is ook gebleken dat een koe 150 liter melk minder

produceert in de eerste lactatie wanneer het als kalf diarree heeft gehad.'

Management en hygiëne en een snelle en maximale biestvoorziening zijn de belangrijkste middelen om diarree te voorkomen. 'Op zogenaamde probleembedrijven doet men er goed aan gedurende de eerste levensweek dagelijks een kopje eerste biest van de moeder door de melk te mengen. Dit zorgt dat anti-stoffen op darmniveau de confrontatie aangaan met ziekteverwekkers.'

Vaccinatie

Via een eenmalige vaccinatie in de droogstand (tussen twaalf en drie weken voor de afkalftatum) zijn kalveren beschermd tegen diarree veroorzaakt door het rotavirus, het coronavirus en E-coli. Door toediening van het diergeneesmiddel Halocur is het mogelijk de levensfase van oöcysten, die cryptosporidiose veroorzaken, te blokkeren.

Peter van Dooren, coördinator rundvee internationaal bij Trouw Nutrition, presenteerde de resultaten van onderzoek naar het beste spenmoment. 'Zelfs met hoge krachtvoeropnames van meer dan een kilo per dag is spenen op zes weken te vroeg, waardoor kalveren een terugval in groei krijgen. Een leeftijd van negen weken is het beste spenmoment. Gezondheidsproblemen hebben nauwelijks effect op melkopname, maar veel effect op krachtvoeropname.'

Van Dooren wees ook op het belang van een goede slokdarmsleufreflex om pensdrinkers te voorkomen. 'Bedrijven die hiermee veel problemen hebben, raad ik aan meer poeder op te lossen omdat melkeiwit de reflex stimuleert.'